

STANISŁAW STAŃKO

PERSPEKTYWY PRODUKCJI ROLNICZEJ W POLSCE W KONTEKŚCIE PODAŻY
I POPYTU W EUROPIE

Słowa kluczowe: *tendencje zmian na rynku zbóż i rzepaku, rynku mięsa, rynku mleka i przetworów mlecznych, zmiany popytu, podaży, zmiany cen na produkty rolne*

STRESZCZENIE

W artykule przedstawiona została projekcja zmian na podstawowych rynkach produktów rolnych do 2020 roku, przy przyjętych w modelu projekcji AGMEMOND zmianach demograficznych (-2,3%), tempie wzrostu PKB 5-6%, stopie inflacji 2,5 – 3,7 % i kursie walutowym Złoty/Euro na poziomie 3,9..

W produkcji zbóż prognozowane jest zwiększenie wolumenu produkcji poprzez wzrost plonów, większy udział pszenicy i kukurydzy w strukturze zasiewów. Wzrost produkcji zbóż wskutek wzrostu przemysłowego zużycia nie pokryje zapotrzebowania (- 0,5 – 0,7 mln ton). Równocześnie przewidywana jest większa zmienność cen zbóż jako rezultat zmniejszenia interwencji na rynku zbóż w UE i większego uzależnienia od sytuacji na rynkach światowych. W produkcji wieprzowiny i mięsa drobiowego w UE występować będzie wzrostowa tendencja. Niewielką tendencją spadkową może charakteryzować się produkcja wołowiny. Zużycie wewnętrzne wieprzowiny i drobiu charakteryzować się będzie niewielką tendencją wzrostową, natomiast tendencja spadkowa może wystąpić w produkcji wołowiny.

Przewidywane zmiany w produkcji i zużyciu krajowym mięsa wskazują, że Polska w najbliższych latach dysponować będzie nadwyżkami rynkowymi wołowiny, wieprzowiny i drobiu. Będzie to powodowało konieczność zagospodarowania tych nadwyżek na rynkach zagranicznych

Ceny żywca będą nieznacznie wzrastały. Największy wzrost cen prognozowany jest dla wołowiny ras mięsnych.

W produkcji mleka przewidywany jest niewielka tendencja wzrostowa. Zarówno w Polsce jak i w całej UE mogą występować nadwyżki produktów z mleka. Na rynku mleka i jego artykułów zwiększenie kwot produkcji, a potem ich likwidacja powodować będzie zwiększenie podaży rynkowej towarów i ograniczenie potencjalnego wzrostu ich cen w granicach 5,8-8,9%. Możliwość poprawy sytuacji dochodowej rolnictwa poprzez zwiększenie cen surowców rolniczych będą ograniczone. Głównym źródłem polepszenia sytuacji dochodowej producentów pozostanie wzrost wydajności pracy i efektywności produkcji.

STANISŁAW STAŃKO

THE PERSPECTIVE OF AGRICULTURAL PRODUCTION IN POLAND IN CONTEXT OF SUPPLY AND DEMAND IN EUROPE.

Key words: *Tendencies of changes on market of cereals and rape; market of meat; market of milk and products of milk processing; changes of demand and supply; changes of prices of agricultural products.*

SUMMARY

The article presents the perspectives in changes on market of basic agricultural products up to the year of 2020, assuming the level of demographic changes (-2,3%), GDP increase rate (5-6%), inflation rate (2,5-3,7%) and currency exchange rate of Zloty/Euro (3,9) as AGMEMOND projection model.

In production of cereals, the increase of production volume as an effect of higher yields and higher contribution of wheat and maize in total crop structure is expected. The increase of production will not cover the demand on cereals due to the increase of industrial utilization (- 0,5-0,7 mil. t.). Simultaneously, the bigger variability of prices of cereals is expected resulting from the decreasing of intervention on the market of cereals in EU and stronger dependence on the situation on the global markets. There will be an increasing tendency in the pork and poultry production in EU. The consumption of pork meat and poultry on the internal market will slightly increase, while the tendencies in the level of beef production can drop.

The expected changes in national production and consumption of meat indicate that in next years Poland will have market surplus of beef, pork and poultry meat. It will cause the necessity of utilization of this surplus on foreign markets.

The prices of livestock will grow insignificantly. The biggest price increase is foreseen for the beef meat originated from the meat breeds.

In milk production, the slightly increasing tendency is expected. Both in Poland as in all over EU, the surplus in milk processing products can be observed. Increasing, and then abolition of production quota on the market of milk and milk-originated articles, will cause increase of market supply and limitation of the potential price increase of about 5,8-8,9 %. Possibilities of income improvement in agriculture resulting from the increase of prices of raw agricultural materials will be limited. The main way for the improvement of the agricultural producers' income will be the increase of work efficiency and production output.

e-mail: stanislaw_stanko@sggw.pl

BARBARA KIELBASA

MAREK KRYSZTOFORSKI

POTRZEBY DORADCZE ROLNIKÓW W OPINII PRACOWNIKÓW WOJEWÓDZKICH OŚRODKÓW DORADZTWA ROLNICZEGO

Słowa kluczowe: Doradztwo rolnicze, działalność doradcza, szkolenia doradców rolniczych, potrzeby doradcze, badania ankietowe.

STRESZCZENIE

Praca przedstawia wyniki badań empirycznych prowadzonych w 2008 roku wśród doradców rolnych czterech województw (lubelskie, mazowieckie, świętokrzyskie, łódzkie) uczestniczących w szkoleniach organizowanych przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu. Badania pozwoliły na uzyskanie 188 poprawnie wypełnionych ankiet i dotyczyły identyfikacji i ewaluacji dwóch wybranych zadań: oświatowych oraz doradczych. Uzyskane wyniki pokazują, iż obecnie rolnicy poszukują takich form szkoleń i takich porad, które okażą się pomocne w spełnieniu nowych wymogów, a także pomogą w praktycznym rozwiązaniu danego problemu (learning by doing, active learning).

BARBARA KIELBASA

MAREK KRYSZTOFORSKI

THE FARMERS ADVISORY NEEDS IN OPINION OF WORKERS OF VOIVODSHIP AGRICULTURAL ADVISORY CENTERS .

Key words: Agricultural advisory; advisory activity; trainings of agricultural advisors; advisory needs; inquiry research

SUMMARY

The work presents the results of empirical research conducted in 2008 among the agricultural advisors of four Polish provinces (Lubelskie Province, Mazowieckie Province, Swietokrzyskie Province, Lodzkie Province) participating in training courses organized by the Agricultural Advisory Center in Brwinów Branch Office in Radom. The research ended up in obtaining 188 correct questionnaires. Research aimed at the identification and evaluation of two selected forms of training and extension. The results show that farmers seek out such information and such advice, which will be helpful in meeting the new requirements, give some procedures for their completion, and also will identify sources of financial support. Also they would prefer those forms that will be helpful in practical solving of the problem (learning by doing, active learning).

e-mail: bkielbasa@ar.krakow.pl

e-mail: m.krysztoforski@cdr.gov.pl

PIOTR MOSKAŁA, PAWEŁ RADOMSKI

UPOWSZECHNIANIE WYNIKÓW BADAŃ NAUKOWYCH W ROLNICTWIE (NA PRZYKŁADZIE INSTYTUTU ZOOTECHNIKI – PIB I JEGO WSPÓŁPRACY Z JEDNOSTKAMI DORADZTWA ROLNICZEGO)

Słowa kluczowe: nauka, doradztwo, zaplecze naukowo-badawcze, ośrodki doradztwa, upowszechnianie, innowacje, rozwój gospodarczy, rolnictwo.

STRESZCZENIE

Zasadniczym celem niniejszego artykułu jest przedstawienie różnych płaszczyzn współpracy Instytutu Zootechniki PIB z jednostkami doradztwa rolniczego podejmowanej dla sprawniejszego upowszechniania wyników badań naukowych wśród polskich rolników. Działania te są wielokierunkowe i przejawiają się we wspieraniu rozwoju kompetencji zawodowych doradców i specjalistów WODR (poprzez oferowanie różnych form kształcenia: kursów, seminariów, konferencji itp. oraz materiałów do samokształcenia – publikacji), wzbogacaniu ich instrumentarium pracy o potrzebne instrukcje wdrożeniowe i upowszechnieniowe, a nawet - proponowaniu pomocy w pozyskiwaniu środków unijnych.

PIOTR MOSKAŁA, PAWEŁ RADOMSKI

DISSEMINATION OF RESULTS OF THE RESEARCH INVESTIGATIONS IN AGRICULTURE ON THE EXAMPLE OF THE NATIONAL RESEARCH INSTITUTE OF ANIMAL PRODUCTION AND ITS COLLABORATION WITH AGRICULTURE ADVISORY UNITS)

Keywords: science, advising, scientific and research infrastructure, advisory units, dissemination, innovations, economical development, agriculture.

SUMMARY

The essential objective of the present article is showing of different cooperation areas between the National Research Institute of Animal Production and its collaboration with agriculture advisory units undertaken for more efficient dissemination of investigation results among polish farmers. These actions are multidirectional and manifest itself in supporting of competence development of professional advisers and experts of WODR (regional units of advising in agriculture) (through different kinds of formation proposed: courses, seminars, conferences, etc.), as well as support materials for self-education and publication, as well as enriching their workbox in necessary implementation and dissemination instructions, and even in proposing of aid in gaining over European funds.

e-mail: moskala@izoo.krakow.pl

e-mail: radomski@izoo.krakow.pl

MAGDALENA IWAŃSKA

ROLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

Słowa kluczowe: organizacje pozarządowe, rozwój obszarów wiejskich, aktywizacja społeczności lokalnych na wsi

STRESZCZENIE

Organizacje pozarządowe, inaczej nazywane trzecim sektorem, odgrywają coraz większą rolę w życiu społecznym. Szczególnie ważne są te działania, które bezpośrednio prowadzą do aktywizacji społeczeństwa i rozwoju lokalnego. Właśnie takie cele stawiają sobie organizacje pozarządowe działające na obszarach wiejskich. Ich rola jest tym większa, ponieważ działając lokalnie i mając lokalnych odbiorców, są związane bezpośrednio ze społecznością lokalną i najlepiej znają miejscowe potrzeby. Angażują się w

działania zmierzające do zintensyfikowania rozwoju lokalnego, współpracują z lokalnymi liderami społecznymi i doprowadzają do rozwoju kapitału społecznego wsi. Coraz większa dostępność źródeł finansowania działalności organizacji pozarządowych, zarówno tych krajowych jak i pochodzących z Unii Europejskiej, pozwala przypuszczać, że rola, jaką będą odgrywać w rozwoju obszarów wiejskich, będzie coraz większa.

MAGDALENA IWAŃSKA

THE ROLE OF THE NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS (NGO'S) IN THE DEVELOPMENT OF RURAL AREAS.

Key words: *non-governmental organizations (NGO's), rural development, stimulation of social activeness on rural areas.*

SUMMARY

Non-governmental organizations (NGO's), so-called "third sector", play bigger and bigger role in the social life. Activities leading to stimulation of social activeness and to the local development are particularly important. These are the goals of the non-governmental organizations acting on the rural areas. Their role is even bigger because while acting locally and focusing on local recipients they are firmly bound to the local society and know the local needs perfectly. They are involved in activities aiming the intensification of the local development, they cooperate with local leaders, social workers resulting in the development of the social potential of particular village. The better access for EU financing for the NGO's activities allows to believe that the role they play in rural development will be even bigger.

e-mail: magdalena_jablonska@sggw.pl

FRANCISZEK KAPUSTA

SZKOŁA ROLNICZA W CZERNICHOWIE – 150 LAT W SŁUŻBIE POLSCE I JEJ WSI

Słowa kluczowe: *Szkolnictwo rolnicze, kształcenie zawodowe młodzieży, Centrum Kształcenia Rolniczego*

STRESZCZENIE

Szkolnictwo rolnicze w Polsce przeszło długą ewolucję, a Szkoła Rolnicza w Czernichowie jest tego najlepszym przykładem. Powstała w 1860 r. z inicjatywy oraz dzięki organizacyjnej i finansowej pomocy Krakowskiego Towarzystwa Gospodarczo-Rolniczego i z krótkimi przerwami w czasie I i II wojny światowej, prowadzi działalność do dzisiaj.

Szkoła z wielokrotnością liczbę przyjmowanych uczniów oraz liczbę absolwentów, z jednego kierunku kształcenia przeszła do kształcenia wielokierunkowego, na różnych poziomach. Umożliwia kształcenie młodzieży w systemie dziennym i zaocznym, a do kształcenia praktycznego wykorzystuje gospodarstwo szkolne.

Z pierwszego naboru w 1860 r. - 19 uczniów szkołę ukończyło tylko 4, współcześnie co roku kończy ją ponad stu absolwentów. Szkoła początkowo zatrudniała 3 pracowników, obecnie 60, w tym 44 nauczycieli. Wykształciła około 7 tysięcy absolwentów, którzy zasilili kadry we wszystkich dziedzinach działalności, a szczególnie na wsi i w rolnictwie. Wnieśli oni ogromny wkład w rozwój życia naukowego, gospodarczego i kulturalnego kraju.

FRANCISZEK KAPUSTA

THE AGRICULTURAL SCHOOL IN CHERNICHOV - 150 YEARS OF SERVICE
FOR POLAND AND ITS COUNTRYSIDE

Key words: *Agricultural education; vocational training of young people; Center of Agricultural Education;*

SUMMARY

Agricultural teaching in Poland has undergone long evolution and Agricultural School in Chernichov is the best example of it. It was established in 1860 by Krakowskie Towarzystwo Gospodarczo-Rolnicze [Krakow Business and Agricultural Society] and with short breaks for the first and the second World War it has been operating till today. The School multiplied number of pupils and graduates and transformed itself from one-direction into multiple-direction teaching on various levels. It provides teaching in both systems and for practical teaching own farm is used. Out of 16 pupils starting learning in 1860 only 4 graduated and nowadays about 100 graduates is leaving the School annually. At its beginning there were only 3 teachers and now 60 staff including 44 teachers. About 7 thousand pupils graduated over those years and populated all areas of activity and especially countryside and agriculture. They brought huge input in development of scientific, business and cultural life of our country.

e-mail: franciszek.kapusta@wp.pl